

Extra Nieuwsbrief voor de leden van de Vereniging Het Spinozahuis

Datum: 28 december 2020

Deze maandag is ten overstaan van de notaris het eigendom van de Paviljoensgracht 72-74 in Den Haag door de Stichting Monumentenfonds Den Haag en Omstreken overgedragen aan de *Foundation Domus Spinozana*.

Deze *Foundation* heeft tot taak de exploitatie van de Domus duurzaam ter hand nemen. Zij is als stichting door de Vereniging Het Spinozahuis (VHS) opgericht met maximaal vijf bestuurders. Drie daarvan moeten eveneens VHS bestuursleden zijn. Momenteel zijn vier bestuursleden in functie, waarvan de drie VHS bestuurders zijn Marc Dijkstra (voorzitter), Bouke Posthuma (penningmeester) en Dirk Noordman. Het vierde bestuurslid, de secretaris van de Foundation, is Henk Janssen.

Paviljoensgracht 72-74, 's-Gravenhage

Dit Spinozahuis kent een bewogen geschiedenis. De historie ervan tot aan 1977 is weergegeven in een boekje dat in 1978 verscheen onder auspiciën van de Vereeniging Het Spinozahuis (VHS).¹

Het pand was tot 1976 in bezit van de VHS, die het verkreeg bij de ontbinding van de Stichting Domus Spinozana in 1971. De VHS vervreemde dit sterfhuis van Spinoza in 1976 aan de Stichting Monumentenfonds Den Haag en Omgeving onder enkele notarieel vastgelegde condities: het pand moest worden gerestaureerd en een biografisch museum met betrekking tot Spinoza moest kunnen worden ingericht.

---

¹ SPINOZA'S STERFHUIS AAN DE PAVILJOENSGRACHT, LEVENSBERICHT VAN EEN HAAGS MONUMENT 1646-1977. UM J.N. VOORHOEVE DEN HAAG, ISBN 90 297 0524 8

28 december 2020: de voorzitter van de Stichting Monumentenfonds en Omstreken, de heer R.A. Gallas (3^e van links) overhandigt (in Corona-tijd buiten en na ondertekening) de eigendomsakte van de Paviljoensgracht 72-74 aan de voorzitter van de nieuwe eigenaar, de *Foundation Domus Spinozana* Marc Dijkstra (2^e van links). Naast hem bestuurder Henk Jansen. 4^e van links is de heer L. Vis, secretaris van de Stichting Monumentenfonds. (foto Marieke de Jong)

Daarmee draagt na 44 jaar de VHS opnieuw de verantwoordelijkheid voor het gebruik van Spinoza's sterfhuis, de Domus Spinozana. In dit 17^e eeuwse, monumentale pand woonde Spinoza van 1670 tot aan zijn dood in 1677. Hier schreef hij zijn Magnus Opus de ***Ethica*** en ook het ***Politiek Traktaat***.

Spinozabuste van A.H. Hüttenbach (1931)

De Domus wordt gefaseerd in gebruik genomen. Eerst wordt de begane grond geschikt gemaakt om naast de reeds bestaande leeszaal functie als opstap te fungeren voor het exposeren van de receptiegeschiedenis van het werk van Spinoza in binnen- en buitenland. In oktober van het nieuwe jaar wordt daar de door de VHS voorbereide tentoonstelling ***Het dagelijks leven van Benedictus Spinoza in Den Haag*** opgesteld. Vanuit deze expositie op de begane grond zal het educatieprogramma plaats gaan vinden voor de Haagse scholen, die dan klassengewijs deze tentoonstelling kunnen gaan bezoeken. Zo gaat de Domus eerst in Den Haag wortelen.

Na verloop van tijd zal de Domus in zijn geheel worden omgebouwd tot het **Internationaal Haags Spinoza discussie- en studiecentrum**. Dat zal gebeuren in samenwerking met andere geïnteresseerde groepen en organisaties, zoals de recent opgerichte *Stichting Spinoza Den Haag* (die Spinoza als icoon van Vrede en Recht in Den Haag promoot), de Universiteiten van Leiden en Rotterdam en internationaal in Den Haag gevestigde rechtsinstellingen en de Gemeente Den Haag.

Leo Polak

Joaquim de
Carvalho

Léon Max Scheler
Brunshwig

J.H. Carp?

22-06-1927 inhuldiging van Domus Spinozana in Den Haag door de Societas Spinozana

Tot slot nog dit:

Het zal u niet verbazen dat binnenkort onder de VHS (in Den Haag en Omstreken) een oproep zal worden gedaan tot aanmelding als vrijwilliger voor de vele werkzaamheden die voor de Domus in het verschiet liggen.

En natuurlijk voor 2021 wensen wij u allen een GELUKKIG NIEUWJAAR

Het Bestuur van de Vereniging het Spinozahuis
Paul Juffermans, voorzitter